

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Рецензент: проф. д-р Стоян Петков Маринов

Автор на дисертационния труд: Сиана Пламенова Спасова

Тема на дисертационния труд: „Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития“.

Основание за изготвянето на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 587 от 04.07.2025г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и решение на научното жури от първо заседание на 08.07.2025

1. Информация за дисертанта

През 2014г. Сиана Спасова получава ОКС „бакалавър“, а през 2015г. ОКС „магистър“ по специалност „Икономика“ в СА „Димитър А. Ценов“, гр. Свищов. От 2016 до 2025г Сиана Спасова е учител по професионална подготовка в Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги „Атанас Буров“ в гр. Силистра. От март 2025г. заема длъжността „старши експерт“ по професионално образование и обучение в Регионално управление на образованието в гр. Пловдив. От 01.09.2020 е зачислена в докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

2. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на докторант Сиана Спасова е резултат от самостоятелно научно изследване.

В увода аргументирано са открити актуалността и значимостта на изследваната проблематика, свързана с устойчивото развитие на туристическа дестинация чрез събитийен туризъм.

Правилно са разграничени предметът на изследване - „възможностите за диверсифициране на туристическия продукт чрез организиране на събития“, обектът на изследване – „предприятията, организиращи събития с цел диверсификация на туристическия продукт на територията на община Свищов“. Разработката е подчинена на ясно формулирана изследователска цел: „да се анализира въздействието на организираните събития върху развитието на туристическата дестинация“. Поставената цел е конкретизирана в 4 изследователски задачи: (1) извършване на теоретичен анализ на връзката между

туристическия продукт, събитийния туризъм и диверсификацията на предлагането на туристическата дестинация чрез организирането на събития с висока добавена стойност; (2) разработване и апробация на модел за диверсификация на туристическия продукт чрез събития; (3) анализиране и оценяване на туристическите ресурси с потенциал за събитиен туризъм в община Свищов; (4) оценяване на ефективността на организираните събития за развитието на община Свищов като туристическата дестинация и формулиране на препоръки за използване на събитийния туризъм като инструмент за диверсификация на туристическия продукт на ниво община.

В разработката се отстоява тезата, че *„че организирането на събития представлява ефективен инструмент за диверсификация на туристическия продукт, който същевременно допринася за икономическото развитие, социалната ангажираност и културната устойчивост на дестинациите“*.

Използван е подходящ изследователски инструментариум, който включва индукция, дедукция, сравнителен анализ и синтез, контент анализ. Приложени са методите на наблюдението, анкетното проучване и интервюто за събиране на първични данни, както и статистически методи за тяхната обработка. Методологията на изследването е базирана на интердисциплинарна основа, интегрираща концепции и методи от туризма, маркетинга, икономиката и управлението на микро и макроравнище. Докторантът успешно прилага качествени и количествени методи за сравнителна оценка на събития чрез подходяща система от ключови показатели за изпълнение (KPI).

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

3. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 203 страници. Структурата на дисертационния труд е добре балансирана, издържана в духа на добре обоснована логика, последователност и връзка между третираните проблеми. Състои се от въведение (5с.), изложение в три глави (164с.), заключение (7с.), използвана литература (9с.), 4 приложения (17с.). Използван е богат илюстративен материал – 11 таблици и 13 фигури.

Библиографският апарат включва 123 източника, от които 52 на кирилица и 71 на латиница.

Стилът на дисертационния труд е стегнат и точен. Текстът е написан на научен език. Съдържанието на дисертационния труд свидетелства, че докторант Сиана Спасова е реализирала научно изследване, резултатите от което са структурирано и логически последователно изложени.

4. Научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

В дисертационния труд на докторант Сиана Спасова се съдържат приноси както следва:

Първо, постигнато е надграждане на теоретичното познание за туристическия продукт и възможностите за неговата диверсификация на равнище туристическа дестинация чрез реализирането на събития.

Второ, синтезиран е авторски концептуален модел за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития. Моделът е операционализиран чрез система от ключови показатели за оценяване на ефекта на събитията върху диференцирането на туристическия продукт (KPI) – предложени са 5 икономически, 3 туристически, 4 социално-културни и 3 маркетингови индикатора.

Трето, осъществено е емпирично апробиране на разработения модел на равнище дестинация по примера на община Свищов. Направен е подробен ситуационен анализ на събитийния туризъм в общината. Извършена е идентификация и класификация на туристическите ресурси и събития с потенциал да генерират туристическо търсене към дестинацията.

Четвърто, апробирана е авторовата система за измерване на ефективността на събитийния туризъм на равнище туристическа дестинация по примера на община Свищов чрез KPI анализ – оценено е въздействието на организираните събития върху диверсифицирането на туристическия продукт в общината.

Пето, формулирани са практически насоки за устойчиво развитие на дестинациите чрез правилно планиран, организиран и оценяван събитийен туризъм по примера на община Свищов.

5. Публикации и участие в научни форуми

Сиана Спасова представя 7 публикации по темата на дисертацията, включващи участие в глава от индексирания в Scopus монографичен труд, една самостоятелна статия под печат и една колективна статия, 4 доклада, от които един самостоятелни и три в съавторство. Докладите са в сборници от научни форуми в България. Представените публикации отразяват съществени резултати от дисертационния труд и му осигуряват достатъчна публичност.

Дисертантът отговаря на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, съгласно чл. 26, ал. 2 и ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат резюмира съдържанието на основните структурни части на дисертационния труд и отговаря на нормативните изисквания.

7. Констатирано или не констатирано плагиатство в дисертационния труд или автореферата

Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в дисертационния труд.

8. Бележки и препоръки

Разработката би спечелила, ако в частта си за ситуационен анализ на предпоставките за развитие на туризма в община Свищов бе анализирана и специализираната материална база за МІСЕ туризъм – конферентни, спортни и др. зали за събития.

9. Въпроси към дисертанта

Първо, има ли необходимост от нова мултифункционална зала за МІСЕ туризъм в град Свищов и рентабилна ли би била инвестицията в нейното изграждане?

Второ, следва ли да се увеличи ставката на туристическия данък в община Свищов с цел събиране на повече средства за финансиране на културния календар в общината?

10. Заключение

Дисертационният труд е *научно-приложно решение* на реален практически проблем с обществена значимост, касаещ използването на събитията за развитие на устойчив туризъм. Докторантът притежава теоретични знания по специалност „Икономика и управление (туризъм)” и способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Разработката на тема *„Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития“* съответства на изискванията на ЗРАС в Република България и на Правилника за неговото прилагане.

Давам положителна оценка и гласувам за присъждането на образователната и научна степен “доктор” по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” в професионално направление 3.8 Икономика на Сиана Спасова.

Варна,
13.07.2025 г.

Изготвил рецензията:
(проф. д-р Стоян Маринов)